జయకాంతన్

ఋషిమూలం

మూలం: తమిళం

అనువాదం: ఏండీ సుందరేశన్

RUSHIMOOLAM

(Jayakanthan's Tamil Novella)

తెనుగు అనువాదం© Kurinji Publications, California, US

First Edition, 2020

© D. Jayakanthan/Andy Sundaresan

Cover Design:

Amirr Butt

The translator acknowledges with thanks the permission to use the author's photographs contents from the ***Jayakanthan Pavazavizah Malar*** published by Nakkeeran Gopal.

The translator acknowledges with thanks the permission to reproduce Artist Maya's illustrations from Ananda Vikatan.

Printed at:

The Copy World
1375 University Avenue
Berkeley, CA 94702
Telephone: 1-800-690-2679 (Toll Free)

ఋషిమూలం

1

కృష్ణయ్యర్ ఇంటిముందు అగ్రహారం పొడుగునా తూర్పు- పడమటి దిశలో రైలు పట్టాలు కనిపిస్తాయి. రోజువారీ వాటిమీద రైళ్లు పది పన్నెండు సార్లు - ఆ గ్రామస్తులలో చాలామందికి గంట, సమయం తెలియాలని - ప్రయాణం చేస్తాయి. ఇంటి వెనుక కావేరీ నది ప్రవహిస్తోంది. ఎక్కడో కొండల ప్రాంతంలో ప్రసిద్ధిగా పుట్టి, చూసేవారందరినీ మైమరపించి, నురుగు కక్కుతూ, దారిలో గండశిలలని రాచుకుంటూ చివరికి అఖండ కావేరి అని పేరు పొందిన ఆ నది ఇప్పుడు లేదు; తనిక అనుభవించలేని పాత ముచ్చటలు నెమరువేసుకుంటూ, బోసి నవ్వులు నవ్వుతూ, ఆవలించుకుంటూ రోజులు గడిపే ఒక ముసలమ్మలాగ, నీరసంతో, నిమ్మళంగా తన గమ్యంకి ఈ కావేరి ప్రవహిస్తోంది.

ఇటీవల సన్యాసిగా ఐపోయిన కృష్ణయ్యర్ రెండవ కొడుకు రాజారామన్ ఇంటి ముందున్న తాటాకుల పందిరి మధ్యవున్న సిమెంటు దిబ్బమీద కూర్చొని, దూరంలో కనిపించే రైలుబండినీ, మర్రికొమ్మలు గాలిలో ఆడుతూంటే ఆ ప్లేట్ ఫారంనీ చూస్తూవుంటాడు; లేకపోతే ఇంటి వెనుకన కావేరీ సెలయేరు ఒడ్డున మెట్ల పక్కనేవున్న శిధిలమైన దేవాలయంలో - మధ్యాహ్న వేళ, మనుషుల రాకపోకలు ఎక్కువగా లేని సమయంలో - కనిపిస్తాడు. ఆ దృశ్యం ఎలా వర్ణించడం? వెలాకిలా పడుకొని, కుడికాలుని నిలువుగా లేవనెత్తి, దానిమీద ఎడమకాలుని ఆనుకొని ఎడం పాదంని - కుంపటిలోని నిప్పుని విసురుతునట్టు - జోరుగా ఊపుతుంటాడు! కొన్నిసార్లు శరీరంని కుడిపక్కగా నెట్టిపొడుచుకొని, తల నుంచి వాలే కేశంని అరచెయిలో భరించుకొని కావేరీనదిని తేటిచూస్తుంటాడు; అప్పుడుకూడా నిలువుగా ఉన్న ఆ కుడికాలు, దానిమీద ఆడుతున్న ఎడం పాదం అలాగే ఉంటాయి! వాడి నల్లగడ్డం వెంట్రుకలు పిల్లగాలిలో కదులుతూ, సెలమీద దుమ్ములో కలిసి మాసిపోతూంటే, వాడి కుడిచెయి వేళ్ళమధ్య నిప్పు ముట్టించిన ఒక బీడీ కనిపిస్తుంది!

రాజారామన్ పడుకొనివున్నా, లేక కూర్చొనివున్నా, అందులో ఒక గాంభీర్యం ఉంటుంది! ఆ భంగిమ చూడడానికి చాలా ఇంపుగా ఉంటుంది!

కావేరీ గట్టుదగ్గర కూర్చొనివున్నా లేక తనింటి ముందు పందిరిలోవున్నా రాజారామన్ చూపు ప్రత్యేకంగా ఎవరిమీదా ఉన్నట్టు కనిపించదు. ఆ గ్రామంలో అతనంటే అందరికీ తెలుసు; కాని వాడికి తన ఎదుట నిలబడే మనుషులుకూడా ఎవరని తెలియదు. వీడి కళ్ళు తెరిచివున్నా ఎదుటవున్న మనిషికి వీడు తన్ను చూడనేలేదనే భావనే కలుగుతుంది. రాజారామన్ చూపులో తన్నే అతనొక అన్యుడుగా చూస్తున్నాడా అనిపిస్తుంది. తనకి దిన చర్యలలో బాగా పరిచయమైనవారినీ, తోబుట్టువులనుకూడా, గభీమని “నువ్వెవరు?” అని వాడు అడిగేస్తాడేమో అనే ధోరణి అందులో కానవస్తుంది. అలవాటుగా వాడెవరుతోనూ మాటాడడు; కాని ఎవరైనా మాటిస్తే తనూ మాటాడుతాడు, కాని అప్పుడుకూడా తనలో వున్న మౌనం భంగంమవకుండా మాటాడతున్నట్టు ఒక ప్రతిధ్వనిగా అది వినిపిస్తుంది. వాడు మాటాడినా అది మౌనంలాగే ఉంటుంది; అందువలన వాడితో ఎవరూ మాటాడరు.

కొన్ని సమయాల్లో ఏదో గుర్తుచేసుకొని రాజారామన్ నవ్వుతాడు. అది చాలా రమణియంగా ఉంటుంది. ఆ దృశ్యం చూసే కొందరికి భరించలేని శోకం కలుగుతుంది. ఆ నవ్వులో - వాడి మీసం, గడ్డం, మించి - రాజారామన్ ఒక చంటిపాపలాగ కనిపిస్తాడు.

** ** **

కృష్ణయ్యర్ కుటుంబం సనాతన ఆచారాలు అనుసరించే కుటుంబం. పెద్ద కొడుకు రఘుపతికి తండ్రిలాగ శాస్త్రజ్ఞానం లేకపోయినా ఆ కుటుంబం పేరూ, ప్రతిష్ట నిలబెట్టడానికి అనుగుణంగా అన్నీ ఆచారాలూ అనుసరించడం అతను అలవాటు చేసుకున్నాడు.

కృష్ణయ్యర్ తనకంటే జ్ఞానస్తుడు, లౌకిక విషయాలో తనకంటే విద్యావంతుడు, సమర్థుడైన రాజారామన్ వలన తన కుటుంబంకి మంచి పేరూ ప్రతిష్ట రాబోతుందని గాఢంగా నమ్మారు. కాని వాడు గడ్డం, మీసాలు, కాషాయ వస్త్రం, చింపి గుడ్డెలతో తిరిగివచ్చినప్పుడు అతను లేరు. వాడు దేశాంతరంలో ఉన్న పది సంవత్సరాలూ

'రాజారామన్!', 'రాజారామన్!' అని అర్థించుతూ, ఆఖరికి గత సంవత్సరం అతను కన్నుమూసారు.

రాజారామన్ని ఈ అవస్థలో, అతని అనాచార అలవాట్లు చూసిన అగ్రహారం పెద్దలందరూ "మంచిది. వీడిలా చేస్తున్న పాపాలేవీ చూడకుండా అతను పోయారు; అతను నిజంగానే పుణ్యాత్ముడు!" అని కృష్ణయ్యర్ గురించి చెప్పుకొనేవారు.

జుగప్సతో ముఖం ముడుచుకునే అదే పెద్దలు రాజారామన్ని నేరుగా చూసినప్పుడు, ఆ మొహంలోని నవ్వు చూసి, ఆనందించి, "అసలు ఎందుకయ్యా సన్యాసికి ఆచారాలూ, అనుష్ఠణాలూ?" అని తమకు తామే ఓదార్చుకునేవారు.

గత సంవత్సరం కృష్ణయ్యర్ పోయినప్పుడు ఇల్లునిండా గుమిగూడిన అతని బంధువులూ, ముగ్గురు కొమార్తెలూ ఆస్తికి పూర్తిగా పెద్దవాడు రఘుపతి అర్హుడని తెలుసుకొని, అతని 'అదృష్టం' గుర్తుచేసుకొని నిట్టూర్పు వదిలారు. బాహటంగా తమ నిరాశ వెల్లడి చెయ్యలేక "అయ్యో, రాజారామన్ లేడే!" అని వాళ్లు వాపోయారు.

కృష్ణయ్యర్ ఇంతకు ముందే తన ముగ్గురు అమ్మాయిలకి తగినవిధంగా ఆస్తి పంచడమైంది. రెండవ కొడుకు రాజారామన్ తప్పకుండా తను తుదిశ్వాస విడిచేముందు తిరిగివస్తాడనే నమ్మకం వలన పెద్దవాడికి ఆస్తిని పంచిన తరువాత చిన్నవాడి ఆస్తులని కృష్ణయ్యర్ తనే సొంతంగా నిర్వహించారు.

రాజారామన్ తిరిగిరావడానికి ముందే తను పోతే, వాడి ఆస్తులన్నీ తనలాగే నిర్వహించి. వాటిలో ఎటువంటి లాభమూ ఎదురు చూడక, వాటిని వాటితోనే కలిపి, పెట్టుబడిచేసే బాధ్యత రఘుపతికి అని కృష్ణయ్యర్ వీలునామాలో రాసారు. రాజారామన్ వచ్చిన తరువాత - వాడు తప్పక వచ్చి తీరుతాడు అని అతని నమ్మకం - వాడి వాటా రఘుపతి అందజెయ్యాలనే నిబంధన అందులో ఉంది!

ఆ కుటుంబంలో రాజారామన్కి 'అంబి' అని ముద్దుపేరు ఉంది. వాడు తన బంధువులని, ఆస్తిని మానుకొని పది సంవత్సరాలైపోయినా అతని ఆస్తులని 'అంబి మామిడి తోట', 'అంబి వరి పొలం', 'అంబి పంట కోత' అని ఊరులో అందరూ ప్రస్తావించేవారు.

రాజారామన్ వలన తన కుటుంబంకి కీర్తి, యశస్సు రాబోతుందని కృష్ణయ్యర్ గొప్పగా ఎదురుచూసారు. ఆ నమ్మకం వాడు తన సుపుత్రుడు అనే అపేక్ష వలన మాత్రం కాదు. అలాగైతే ఆ పిచ్చి నమ్మకం పెద్దకొడుకు రఘుపతి విషయంలోనే చోటుచేసుకొనివుండవచ్చు. అలాగ కాకుండా రాజారామన్ దగ్గర మాత్రం అతనికి ఆ విశ్వాసం ఎర్పడడానికి కారణముంది.

రాజారామన్కి కుఱ్ఱవాడుగానే వేదాధ్యయనంలో మంచి అపేక్ష; వాడు కఠిన మత ఆచార సంప్రదాయాలు పాటించేవాడు. రఘుపతి జగడాలమారి; గూండా; అల్లరి చేసేవాడు. వాడికి చదువు రాదని ఊరులో అందరూ అనేవారు.

రాజారామన్ ముందు అగ్రహారంలోని పాఠశాలలోనూ, ఆ తరువాత మాయవరం హైస్కూల్లోనూ చదివాడు. హైస్కూలు చదువు పూర్తైనప్పుడు వాడికి పదిహేనేళ్ళు నిండాయి. వాడు కాలేజీలో చదవాలని కృష్ణయ్యర్ నిశ్చయించారు. అతని పరంపరలో కృష్ణయ్యర్ తప్పిస్తే ఎవరూ ఆంగ్లేయభాష నేర్చుకోలేదు. అతను మాత్రం తన హైస్కూలు చదువు ముగించి చిదంబరం అణ్ణామలై విశ్వవిదాయాలయంలో చేరి ఒక సంవత్సరం ఐన వెంటనే "ఇక చాలు!" అని ఆపేసారు. అందువలనే ఇప్పుడు 'మన అబ్బాయి చదవనీ! వీడికి ఇదొక మంచి తరుణం! వీడిని చదవించడానికి నాకూ డబ్బుంది!' అని అతను ఆలోచించారు.

అతను రాజారామన్ని అణ్ణామలై విశ్వవిదాయాలయంలో చేర్చారు.

అప్పుడు కృష్ణయ్యర్ బాల్య స్నేహితుడు సాంబువయ్యర్ చిదంబరంలో ఒక హోటలు నిర్వహించేవారు.

సాంబువయ్యర్ ఒక పాలఘాట్ బ్రాహ్మణుడు. సాధువైన మనిషి. తనూ, తన హోటలు తప్పిస్తే అతనికి మరేం చింతలేదనిపిస్తోంది. ఎప్పుడైనా ఆలోచన వస్తే అతను కృష్ణయ్యర్కి ఒక కార్డు రాసి పంపుతారు.

"కృష్ణా, నిన్న ఎవరితోనో మాటాడుతూ నిన్ను గుర్తుచేసుకున్నాను. నాకు నిన్ను చూడాలనివుంది; రేపు వస్తాను. నువ్వు మరేం పనిమీద ఎక్కడకీ వెళ్ళవద్దు!" అని తను మాటాడుతున్నట్టే పెద్ద పెద్ద అక్షరాలతో అతనికి కార్డులు రాసి పంపుతారు.

సాంబువయ్యరికి శరీరం, శారీరం, రెండూ కొంచెం ఎక్కువే. అతను మెల్లగా మాటాడితే గొంతు మూసుకొని, అసలు ఏ ధ్వనీ బయట వినిపించదు. అందువలనే అతను దమ్ము పట్టి, ఎత్తు స్థాయిలో, పొట్ట పట్టుకొని గట్టిగా మాటాడతారు.

సాంబువయ్యర్ ఉత్తరం చదివినప్పుడు అందులోని పెద్ద అక్షరాలు కృష్ణయ్యర్కి ధ్వనిలాగ వినిపిస్తాయి.

సాంబువయ్యర్ గ్రామంకి వచ్చారంటే కృష్ణయ్యర్కి ఒక రోజంతా నిమిషాలుగా గడచిపోతున్నట్టనిపిస్తుంది.

పొద్దున్న ఆరుగంటలకి వచ్చే పాసంజరు రైలులో సాంబువయ్యర్ వస్తారు; రాత్రి పదిగంటలకి వెళ్తున్న మరొక పాసంజరు రైలులో అతను తిరిగి వెళ్ళిపోతారు. ముప్పై మైళ్ళ దూరం; పాసంజరు రైలు కాబట్టి గంటన్నర ప్రయాణం.

అలవాటుగా ప్రతీనెలా వారానికొకసారి - శెలవుకని హోటలు మూసేసిన బుధవారం - సాంబువయ్యర్ కృష్ణయ్యర్ని చూడడానికి వస్తారు.

కృష్ణయ్యర్ భార్య ఉన్న రోజుల్లోనూ సాంబువయ్యర్ ఒంటరిగానే వచ్చేవారు. ఇరవైఐదు సంవత్సరాలముందు కృష్ణయ్యర్ భార్య ఇందుమతి తన ఆరవ ప్రసవంలో కన్నుమూసింది. ఆవిడ ఉన్నంతవరకూ ఇంటిలో ఇద్దరికీ విందు భోజనం వడ్డించిన తరువాత, ఒక స్తంభం దగ్గర నిలబడి ప్రతీసారి “మీరు మళ్ళీ వచ్చినప్పుడు మీ ఆవిడతో రండి!” అని అంటూ ఉండేది.

సాంబువయ్యర్ లజ్జతో, భోజనం చేస్తూనే, తలెత్తకుండా, “సరేలేండి . . . మీరూ ఒక సారి రావొచ్చుగా?” అని అడుగుతారే కాని ఒకసారి కూడా అతని భార్య ఈ ఇంటికి రాలేదు; ఈ ఇంటినించి ఎవరూ వెళ్ళలేదు.

అన్యోన్యమైన మిత్రులు కృష్ణయ్యర్, సాంబువయ్యర్ కలుసుకున్నారంటే ఇద్దరూ ఈ ప్రపంచమే మరిచిపోతారు. అతను వస్తున్నారని తెలియగానే కృష్ణయ్యరు ఆ రోజు తన వ్యవహారాలన్నీ తాత్కాలికంగా ఆపేస్తారు. పొద్దున్న ఆరుగంటలకి రైలు స్టేషన్ కి వచ్చి తూర్పు దిశలో వచ్చే పాసంజరుకోసం కాచుకొని నిలబడతారు.

రోజంతా - ఒక చెయిలో గొడుగు, మరొక చెయితో పంచె కొన పట్టుకొని - నవ్వుతూ, మాటాడుకుంటూ జతగా ఇద్దరూ పొలాలు, తోటలు తిరుగుతారు. బిగ్గరగా

అరుస్తూ పొద్దున్నా, సాయంకాలమూ, కావేరీలో ఒక గంట స్నానం చేస్తారు. తోటలోనో, నుయ్యిగట్టులోనో, అగ్రహారంలోనో లేక ఇంటికెదురుగా కనిపించే పాకలోనో కూర్చొని ఏదైనా కొఱుకుతారు. ఆ ఆ ఋతువుకి తగినట్టు పళ్ళు - పనసపండుని నెయ్యిలోనో, లేక అరటిపండుని తేనెతోనో తడిపి - తింటుంటారు. తన తాళంచెవుల గుత్తినుంచి వేలాడుతున్న చాకుతో దోసకాయని తునకలు చేసి కృష్ణయ్యర్ సాంబువయ్యర్కి అతిథి సత్కారం చేస్తారు.

ఒక కంచం నిండా తమలపాకుకట్ట, వక్కపొడి, పొగాకు; ఒక కూజానిండా తాగడానికి నీరు; ఉంటాయి. సాయంకాలం ఇంటిలోని నౌకరులు వీళ్ళు ఎక్కడున్నారని వెతుక్కొని, వీళ్ళు అడక్కుండానే, కాఫీ, టిఫను తీసుకొని వస్తారు. రాత్రి భోజనం తరువాత ఎదుటనున్న స్టేషన్ ప్లేట్ ఫారంలో ఇద్దరూ విశ్రాంతి తీసుకుంటారు. సాంబువయ్యర్ని సాగనంపడానికి నౌకరులు చేతులు కట్టుకొని దూరంలో నిలబడతారు; ఆఖరికి రైలు వచ్చే సమయం దగ్గరపడుతూంటే కృష్ణయ్యర్ "మీరీ రాత్రి ఉండి రేపు వెళ్ళవచ్చుగా?" అని తన పాత పాడుతారు.

"అది నాకోసం కాచుకొనిపుంటుంది . . . నేను 'ఇవాళ రాత్రి వచ్చేస్తాను' అని చెప్పి వచ్చాను. అది ఒంటరిగా ఉంటుంది. పొద్దున్న నాకు పని ఉంది . . . " అని ఏదో ఒక కారణమో లేక అన్ని కారణాలూ చెప్పుకుంటూ సాంబువయ్యర్ శెలవు పుచ్చుకుంటారు. అప్పుడెల్లా రఘుపతి మాత్రం 'సాంబు అంకుల్,' 'సాంబు అంకుల్,' అని ఇతని చుట్టూ తిరుగుతుంటాడు.

రాజారామన్ని చూడాలంటే వాడిని పిలవాలి, అప్పుడే వస్తాడు. ఎవరైనా మాటాడితేనే తనూ మాటాడతాడు. కాని ఎదడిగినా స్పష్టంగా జవాబు చెప్తాడు. వచ్చిన పని అవగానే "ఇక నేను వెళ్ళనా?" అని పెద్దల ధోరణిలో అడుగుతాడు. ఉత్తికే, పిచ్చాపాటికి ఎవరైనా పిలిచారంటే వాళ్ల మొహంలోని తెలివితక్కువతనం బాగా కనిపిస్తుంది, అది చూసి చిన్నగా నవ్వుకోవలసిందే!

'సాంబు అంకుల్' రాగానే రాజారామన్ని వెదుకుతారు. కృష్ణయ్యర్ పిల్లలందరూ తల్లిప్రేమ అంటే ఏమిటో తెలియక పెరిగినవారే, కాని రాజారామన్ మాత్రం అతనికి అలా కనిపిస్తాడు. వాడి తల్లి ఉన్న రోజుల్లోనూ రాజారామన్ అలాగే కనిపించేవాడు.

ఊగెడు కుర్చీలు

నేపథ్యం

ఆ చిన్న బంగళా, ఆ వీధిలోవున్న తక్కిన ఇళ్ళతో దెబ్బలాడి, మనస్సు విరిగి, దూరంలో నిలబడుతున్నట్టు కనిపిస్తోంది. ఏవో రహస్యాలని తనలో దాచుకొనే దొంగలాగ, ఇతరులెవరినీ చూడడానికి ఇష్టం లేకుండా, అందరినీ అనుమానించే అన్యుడి ధోరణిలో, కళ్ళు మూసుకొని ఒక మూల, తామసమనే బురదనేలలో మునిగిపోయిన ఒక సోమరిపోతులాగ . . .

ఆ ఇంటి తలుపులు - కాంపౌండు తలుపులు, ప్రవేశ ద్వారాలు, కిటికీలు - అన్నీ నిత్యమూ మూసేవుంటాయి. ప్రవేశ ద్వారం మీద ప్లాస్టిక్ అక్షరాలతో పేరు రాసిన చిన్న చిన్న రేకులు కనిపిస్తాయి.

మిస్ ఎమ్. జానకి, M.A.,

ఎమ్. ఆడలరశన్, B.O.L.,

మిస్. ఎమ్. చెల్లం, B.A., B.T.,

వీటందరికీ మీద ఉన్న ఇంకొక పలకని ఇటీవల తీసేసినట్టు ఒక సూచన మాత్రం కనిపిస్తోంది.

కొన్ని సమయాల్లో ఇంటి ప్రవేశద్వారంలో ఒక పెద్ద తాళం వేలాడుతోంది. అప్పుడుకూడా ఇంటిలోపల మనుషులు ఉంటారు. నౌకరులు, వంటమనిషి కాంపౌండు గేటుని తెరిచి, పక్కవాటుగా వెళ్తున్న ఒక సందులో నడిచి, పెరడుగుమ్మంద్వారా ఇంటిలోకి ప్రవేశిస్తారు; పెరడుగుమ్మం తాళంచెవి ఎల్లప్పుడూ వంట మనిషి దగ్గర ఉంటుంది.

ప్రవేశ ద్వారం మీద రాసిన పేర్లకి అర్హులైన ముద్దుబిడ్డలని కన్న ఆ తల్లి, కీర్తిశేషులు, ప్రసిద్ధ తమిళ పండితుడు రావ్ బహదూర్ మగిళ్మారన్ పిళ్ళైగారి కొమార్తె; తలవంపు, అవమానంకి పాత్రుడై, ఇరవైఐదు సంవత్సరాలముందు ఒక హోటల్లో ఆత్మహత్య చేసుకున్న - ఆ కుటుంబంలో అందరూ కావాలనే పేరు కూడా మరిచిపోయిన ఒక జూదరి భార్య - ఆ శ్రీమతి అలంకారవల్లియమ్మాళ్.

ఆవిడ తను బయటికి వెళ్ళినప్పుడెల్లా - ఒక ఇనుప పెట్టెలో అమూల్య వస్తువులని భద్రపరచినట్టు - తన పిల్లలని కూడా ఇంటిలో బంధించి, తాళం వేసి వెళ్తుంది.

ఒకానొకప్పుడు - ఆమె సంతానం చిన్నపిల్లలుగా ఉన్నప్పుడు - అపకీర్తికి, నిందకీ పాత్రుడైన తన జూదరి భర్తనుంచి వాళ్ళని కాపాడాలని ఆ తల్లి పూనుకున్న ఉపాయం అది.

ఆ పథకం సరేనా, అందులో న్యాయముందా అని ఎవరైనా అడిగితే ఆ రోజుల్లో అలంకారవల్లియమ్మాళ్ వెయ్యిలకొలదీ కారణాలు చెప్పేది; ఈ రోజుల్లో అంతకన్న ఎక్కువ కారణాలున్నాయని ఆవిడ ఆలోచించోంస్తోంది కాబోలు! ఆవిడ చెలాయించుతున్న ఆ హక్కుని ఆమె వలన ఆ ఇంటిలో బంధించబడినవారెవరూ - అందులో పట్టభద్రులూ, పెద్ద పెద్ద ఉద్యోగాలలో బాధ్యత వహించేవారూ, వందలూ, వెయ్యిలూ జీతంగా పుచ్చుకొనేవారూ - మగవారు, ఆడవారు, ఉన్నారు! - ఒక సారైనా ప్రశ్నించలేదు.

'అటువంటి ప్రశ్నని అలంకారవల్లి ఎందుకు ఏ నాడూ అనుమతించదు?' అని అడిగితే ఆ కుటుంబంకి అవతల ఉన్నవాళ్ళెవరూ ఆవిడని ఎదురించలేదు అని చెప్పడం సులభం. కాని M.A., చదువు చదివి టెలిఫోన్ డిపార్టుమెంటులో ఒక శాఖని నిర్వహిస్తూ సమర్ధతతో, ఖరారుగా ఆఫీసరు ఉద్యోగం చేస్తున్న కడపటి కూతురు జానకి; ఒక హైస్కూలులో ప్రధమ ఉపాధ్యాయురాలుగా పని చేస్తున్న ఆమె సోదరి చెల్లం; కాలేజీలో అందరిని హడలుగొట్టుతూ, నిత్యమూ చిరచిరలాడుతూ, నవ్వంటే ఏమిటో తెలియని ఆ 'సీరియస్ టైప్' ప్రధానాధ్యాపకుడు, ఆడలరశన్ - వీళ్ళందరూ ఎందుకు దీనిగురించి ఏమీ పట్టించుకోకుండా, ఆ తల్లి తాళం వేసిన ఇంటిలో ఖైదీలలాగ ఉంటున్నారు?

ఇది అలవాటుగా ఆ కుటుంబ సభ్యుల అంగీకారం అనవచ్చా? 'మన భద్రతకే కదా?' అనే వాళ్ల సంతుష్టి వలనా? లేకపోతే 'తల్లి మనసు నొప్పించకూడదు!' అనే అకాంక్ష?

తెలీదు! తెలీదు! తెలీదు! కాని, రోజువారీ అది అలాగే సాగుతోంది!

పొద్దున్న తొమ్మిదిగంటలకెల్లా ఆ ఇంటి తలుపులు తెరుచుకుంటాయి. ఖైదీలు బయటకి వెళ్ళడానికి అనుమతించే కావలివాడులాగ అలంకారవల్లి గుమ్మం దగ్గర

నిలబడుతుంది; కాని ఆమెలో చెరశాల కాపు కాఠిన్యం కనిపించదు; తన కాళ్ళని చుట్టుకొని మేస్తున్న పిల్లలని తన రెక్కలక్రింద రక్షించే పెట్టకోడి వాలకమే - చురుకుగా - కనిపిస్తుంది.

వాళ్ళకి ముందుగా తను వచ్చి నిలబడడానికి కారణం శకునం చూడడానికే. 'వితంతువు, ఒంటి బ్రాహ్మణుడు, ఎండు కట్టెల బండి - ఇలాంటి అపశకునాలు కనిపిస్తున్నాయా?' అని ఆవిడ నాలుగు పక్కలూ తిరిగి తిరిగి చూస్తుంది.

ఆ తల్లి ఉపదేశం వినడానికి ముప్పదేళ్ళు దాటిన ఆ ముగ్గురు పిల్లలూ సిద్ధంగా నిలబడతారు. వారందరి నుదుటలోనూ ఇంతకు ముందే ఆ తల్లీ, పిల్లలు తమ ఇష్టదేవతని[1] పూజించిన కుంకుమం, విభూతి పూసి, "దేవుడా, నా పిల్లలని కాపాడు!" అని ఆ తల్లి ప్రార్థించుకుంటుంది.

శకునం చూసి "జాగ్రత్తగా వెళ్ళిరండి!" ఆ ముగ్గురు పిల్లలకి ఒకసారికి మూడుసార్లు బోధన చేసి అలంకారవల్లి జానకిని మాత్రం దగ్గరకి రమ్మని పిలిచి, ముద్దుపెట్టి, సాగనంపుతుంది. గుమ్మం దగ్గర నిలబడి ఆ పిల్లలు వీధిలో దిగి నడుస్తూంచే, వాళ్ళు ఆ వీధి కొన చేరుకున్నవరకూ చూస్తుంది. జానకి వీధి మూల చేరుకున్న వెంటనే తిరిగిచూసి చెయితో తల్లికి సైగ చేస్తుంది. ఆ నిమిషం అలంకారవల్లిని చెప్పలేని ఆనందం, సంతోషం ఆవరించుకుంటుంది. ఈ పిల్లలందరినీ పెంచి, ఆ పాడైన భర్త అపవాదంలో చిక్కకుండా వారిని కాపాడినందుకు తను అనుభవించిన బాధలన్నీ ఆ క్షణంలో మాయమై, మనసు పులకరిస్తుంది; కళ్ళు తడిసిపోతాయి. చీర మొనతో కళ్ళు తుడుచుకొని, తలుపు మూసేసి, లోపలికి వెళ్ళి, మళ్ళీ మురుగన్ పఠంముందు నిలబడి పిల్లలక్షేమంకోసం ప్రార్థిస్తుంది.

రోజువారీ - శనివారం సమేతంగా, వర్జ్యం ముందే పిల్లల్ని సాగనంపడంవలన ఈ వాడుకలన్నీ పొద్దున్న తొమ్మిది గంటల లోపల పూర్తి అవుతాయి.

ఉదయం కలిసి వెళ్ళిన ఆ ముగ్గురూ సాయంకాలం వేరువేరుగా తిరిగివస్తారు; ఒకరి తరువాత ఒకరు తిరిగి వస్తుంటే వాళ్ళకి స్వాగతం చెప్పడానికి అలంకారవల్లి గుమ్మందగ్గర నిలబడివుంటుంది.

---

[1] వీళ్ళ ఇష్టదేవతత మురుగన్; సుబ్రమణ్యస్వామికి తమిళంలో పేరు

ఐదున్నరనుంచి ఆరు గంటలులోగా ముగ్గురూ వచ్చేస్తారు; ఆ తరువాత మూసుకున్న ఇంటి తలుపులు మళ్ళీ మరుదినం తొమ్మిది గంటలకే తెరుస్తారు.

ఇంటి హాలులో కొంచెం ఎత్తు తగ్గిన ఒక గుండ్రని మేజా, దాని చుట్టూ, వరుసగా ఐదు ఊగెడు కుర్చీలు, ఉంటాయి. మేజామీద ఆంగ్ల, తమిళ మాస, వార, దిన పత్రికలు, కనిపిస్తాయి; పక్కనే ఒక రేడియో, హాలు మూలలో ఒక టెలిఫోను - కాని వాటిని ఎవరూ ఎక్కువగా ఉపయోగించరు.

ఎప్పుడైనా అలంకారవల్లి ఆఫీసుకి ఫోనుచేసి తన కూతురుతో మాటాడుతుంది; కొన్నిసార్లు ఆడలరశన్ ఇంటికి ఫొను చేసి "ఇవాళ నేను రావడానికి అర్ధగంట ఆలస్యమవుతుంది," అని చెప్తారు; ఇంటిలో ఉన్నవారిని తప్పిస్తే, వాళ్ళలో తామే మాట్లాడుకోడం మించి అన్యులతో ఫోనులో ఎవరూ, ఎప్పుడూ మాటాడరు; ఎప్పుడైనా రేడియోలో సినిమా పాటలు వింటారు.

ఆఫీసునుంచి, స్కూలునుంచి, కాలేజీనుంచి ఇంటికి తిరిగివచ్చి దుస్తులు మార్చుకున్న తరువాతనే, దీనికోసమే కాచుకున్నట్టు, ముగ్గురూ హాలులో ఉన్న ఊగెడు కుర్చీలమీద వాలుతారు. ఆ కుర్చీలకి కాళ్ళుండవు; విల్లులాగ రెండుపక్కలా కనిపించే పాదాలు ముందూ వెనుకా కదలినప్పుడు హాయిగా ఉంటుంది. 'కిర్రు', 'కిర్రు' మని వినిపించే ధ్వని లయలాగ చెవులకి ఇంపుగా ఉంటుంది. తమ మానసిక స్థాయికి తగినట్టుగా ఆ కుర్చీని మెల్లగానో, మధ్య మధ్య ఆపుతూనో, లేక దాన్ని, తొందర తొందరగా, రెండు మూడు సార్లు కోపం, ఉత్సాహం, లేక విసుగ్గు వలనో ఒక యంత్రంలాగ నడిపించే అలవాటు ఆ ఇంటిలో అందరికీ ఉంది. అలంకారవల్లి కుర్చీ వడ్రంగి పనితో చెయ్యబడిన పాతకాలపు వాలుకుర్చీలాగుంటుంది. అది చాలా పురాతన మోస్తరు, కిత్తనారుగుడ్డ పనికిరాదు. బెత్తెంతో వలలాగ అల్లి ఉంటుంది. కొబ్బరి పీచుతో మెత్త దిండులు కూడా వాడుతారు.

అబ్బాయి, అమ్మాయిలూ ఇంటికి వచ్చిన తరువాత తల్లి తన కుర్చీలో కూర్చొని, దాన్ని ఆడుతూ, మాటలాడిన తరువాతనే, ఆవిడ ప్రశ్నలడిగిన తరువాతనే, ఆవిడ నవ్వుతూ సంభాషణ ఆరంభించిన తరువాతనే, ఇతరులు మాట్లాడతారు.

కొన్ని రోజులు ఆ తల్లి మనస్థితి సరిగ్గా లేదంటే ఆ రోజంతా ఆవిడ మాటాడాదు; పిల్లలూ ఎవరితోనూ మాటాడరు.

అటువంటి రోజల్లో - 'అమ్మ ఎందుకో మాటాడదు, పోనీలే, మన మాటాడుకుందాం!', అనికూడా ఆ పిల్లలకి అనిపించదు. ఇదేం న్యాయం? వాళ్ళెందుకు అలాగున్నారు? ఎందుకు ఆ ముగ్గురూ వారంతటవారే విరోధం ఉన్నట్టు ఒకరితో ఒకరు మాటాడకుండా, మొహం చూడకుండా, తమ తమ ఊగెడు కుర్చీలలో కిర్రు. కిర్రు మని ఆడుతూ ఉంటారు?

తమలో తమే అలా మాటాడుకుంటే తల్లిని దూషించినట్టు అర్థమా?

తల్లి మాటాడపోతే దానికి మంచి కారణం ఉండి తీరాలనే వాళ్ళు ఏకీభవిస్తున్నట్టు ఆ మూడు కుర్చీలుకూడా ఆడుతున్నాయా? అదేనా మనం చూస్తున్నాం?

తెలీదు! తెలీదు! తెలీదు! కాని, రోజువారీ అది అలాగే సాగుతోంది!

నియమంగా వంటమనిషి - ఆ ముసలమ్మ - పళ్ళెంలో టిఫన్ తెచ్చి పెడుతుంది; వేడి తేనీరు ఒక tray తెచ్చి వీళ్ళెవరినీ చూడకుండానే వెళ్ళిపోతుంది. చూసిందంటే, అంతే? పనినుంచి దాన్ని తొలగించి ఇంటికి పంపేస్తారు! కుటుంబ సభ్యులందరూ అలాగే కూర్చుంటారు; వాళ్ళ మధ్య ఒక దగ్గు, మూలుగు కూడా వినిపించదు!

ఊగెడు కుర్చీలు మాత్రం కిర్రు, కిర్రుమని ఆడుతుంటాయి.

గభీమని అలంకారవల్లి మాత్రం ఒక పెద్ద నిట్టూర్పు వదిలి "ఓ, దేవుడా!" అని నిరాదరువుగా కన్నీరు కార్చుతుంది.

ముగ్గురు పిల్లలూ తల్లిని చూస్తారు; వాళ్ళ కళ్ళూ తడిసిపోతాయి.

నవ్వంటే ఏమీ ఎరుగని ఆడలరశన్ రెండు కళ్ళనీ చేతులతో కప్పుకుంటారు. నిత్యమూ కుర్చీలో కూర్చొని, యంత్రంలాగ రెండు చేతులతో చురుకుగా స్వెటరు అల్లుకుంటున్న చెల్లం సూదులూ, దారం కండెలు మేజామీద పెట్టేసి, లేచి, తల్లి కాలుదగ్గరవచ్చి కూర్చుంటుంది. జానకి "అమ్మా, మీకేమైంది? మీరెందుకు ఏడుస్తున్నారు? . . . ఏడవకండి! . . . " అని బతిమాలుడుతూ తల్లి బుగ్గని తాకి, ముద్దు పెట్టి, బిగ్గరగా తనూ ఏడుస్తుంది.

ఈ ముగ్గురూ బిగ్గరగా ఏడవడం చూసి అలంకారవల్లి వాళ్ళని తన రెండు చేతులు చాచి, తనముందు లాగ్గొని కౌగిలించుకుంటుంది.

"వొద్దు, ఏడవకండి! . . . మరేం లేదు . . . నా మనసు బాగా లేదు . . . మీరు ఏడుస్తే నేను భరించలేను . . . " అని ఆ తల్లి వాళ్ళని, దగ్గరకి బాగా లాగ్గొని ముద్దుపెట్టుకుంటుంది.

మెల్లమెల్లగా వాళ్ళ ఏడ్పులూ, కన్నీరు కార్చడమూ తగ్గుతుంది.

అలంకారవల్లి గతించిన తమిళ విద్వాంసుడు తన తండ్రి మగిళ్మారన్ పిళ్ళై ప్రజ్ఞ గురించి మాటాడుతుంది; లేకపోతే తన మెట్టినిల్లులో తను పడిన బాధలని తడిసిన కళ్ళతో విపులంగా వాళ్ళకి వర్ణించి చెప్తుంది. ఆఖరికి, ఈ లోకం గురించి, మనుషుల గురించి, వాళ్ళ పాపిష్టి గుణాల గురించి, విపరీతంగా తన 'పిల్లలకి' ఎచ్చరిక చేస్తుంది. ఆవిడ సల్లాపంలో తమవంటి అధికోన్నత జీవులు, ఉత్తమ శ్రేణికి చెందినవారు ఎలాగ, జాగ్రత్తగా ఈ సమాజంలో మెలగాలనే బోధనలే ముఖ్యంగా చోటుచేసుకుంటాయి. ఐతే, ఆ ప్రసంగం సాగడానికి ముందు ఆ ముగ్గురు పిల్లలు ఆ రోజు తమ తమ అనుభవాలని, ఆఫీసులో, కాలేజీలో, స్కూలులో, జరిగిన ఘటనల గురించి వివరాలనీ , వరుస వరుసగా, ఒకరి తరువాత ఒకరు, ఆ తల్లికి, తెలియజేస్తారు.

కొన్ని సమయాల్లో వాళ్ళమధ్య విమర్శనలు, సంభాషణలు, బలమైన వాదనలు క్లిష్టమైపోయి ఒకరితో ఒకరు దెబ్బలాడుకుంటారు. చెయిలో వున్న వార్తా పత్రిక లేక పుస్తకాన్ని కోపంతో విసరడం, 'నీకెందుకు నేనంటే ద్వేషం? నాకెందుకీ బతుకు? నేనిక ఆత్మహత్య చేసుకుంటాను!' అని ఒకరినొకరు నింద మోపడం, బిగ్గరగా ఏడవడం - ఇవన్నీ తరచుగా జరిగేవే. అటువంటి సమయాల్లో పిచ్చెత్తి, ఆత్మనాశక మానసికావస్థలో చిక్కుకున్నట్టు, వేరు వేరుగా, ముగ్గురూ తమ తమ నెత్తులు గొడలో బాదుకోడమూ జరుగుతుంది.

తల్లికీ, పిల్లలకీ మధ్య ఇటువంటి ఘర్షణలు లేచినప్పుడు వాళ్ళు తమ పరస్పర ప్రేమానురాగాలు, మర్యాద పోగొట్టుకొని ఒకరిమీద ఒకరు పైబడతారు. తిట్టుకుంటూ, పిచ్చిగా ఏమేమో చెప్పుకొని రోజంతా గడుపుతారు.

End of Preview.

Rest of the book can be read @

http://kinige.com/book/Rushimulam

* * *